

apparuit matthei. xij. c. Si autem festum illud in dominica contingat. nullum canticum leticie subtrahatur. propter gaudium resurrectionis. In octauis quoque eorum cantica leticie cantantur. pro significatione gaudij. quod accepturi sunt in octaua id est in resurrectione. quia licet ab inferos descenderunt resurgunt tamen nobiscum in gloria. Octaua enim festiuitatum celebrantur in memoriam generalis resurrectionis. nis quam significant. Rursus quia hac die tristitiam mulierum representamus in multis ecclesijs. dyaconi non veuntur balmaticis. nec subdiaconi subtilibus id est tunicellis. ad notandum. quod innocentes statim in morte primam stolam non receperunt. sed ab infernum descenderunt. De hoc in tertia parte dictum est sub titulo coloribus. In hoc festo dicitur capitulo illud. Vidi supra montem apocalypsi. decimo quarto capitulo. Et illud. Non sunt qui cum mulieribus. et illud. Nolite empti sunt. que sunt ibi dem. Et aduerte. quod antiphona nocturnales de psalmis summuntur. cetera de epistola vel euangelio. Quod autem dicuntur. centumquadragesima quatuor milia finitum ponitur pro infinito. quod etiam dicitur. Vidi super altare dei animas interfectorum. sic est accipiendum quod iohannes vidit animas interfectorum sub altare id est humiliatos capiti suo. vel in abscondito. quia nemo percipit hic. quomodo ibi sint.

Sed quare solemnizat ecclesia de morte innocentium. qui non habuerunt voluntatem paciendi. Videtur quod eadem ratione. si aliquis tyrannus interficeret tot pueros deberet ecclesia similiter solemnizare pro illis. quod verum non est. Responderi potest quod hoc festum propter tria celebrandum est. licet voluntatem non habuerunt paciendi. Primo quia christus in eis querebatur et occidebatur. Secundo quia christus in eis celebratur diabolo et herodi. Tercio quia nomen domini non loquendo sed moriendo confessi sunt. quia pro christo et vice christi occisi sunt. Erant autem innocentes. quia circumcisi nam circumcisio erat tunc remedium contra originale peccatum. licet ita non sufficiens sicut nunc baptisimus est. Aliud autem sciendum est quod in quibusdam ecclesijs in die natalis domini. Diaconi vespere finitis in honorem beati stephani. qui eximius diaconus fuit in tripudio conuenientes cantant antiphonam. de sancto stephano. et sacerdos dicit collectam. Nocturnos autem et officium crastinum celebrant etiam benedictiones super lectiones dant. quod tamen facere non deberent. Et eodem modo faciunt sacerdotes in festo beati stephani in vespere in honorem sancti iohannis. quia ipse sacerdos fuit. Et pueri in festo sancti iohannis in honorem innocenti. Subdyaconi vero faciunt festum in quibusdam ecclesijs in festo circumcisions ut ibi dictum est. In alijs in epiphania etiam in alijs in octauis epiphanie. quod vocant fe-

stum stultorum. quia enim ordo ille antiquitus incertus erat. Nam in canonibus antiquis quibusdam vocatur sacer. et quandoque non ideo subdyaconi certam ab festandum non habent diem et eorum festum officio celebratur confuso.

De apostolis. Rubrica.

Apostoli grece interpretantur missus latine. inde apostoli dicti sunt quia a christo missi fuerunt euangelizare per uniuersum orbem. Sane ecclesia in communi de apostolis solemnizat et canit in matutinis. Ecce ego mitto vos etcetera. quod omnes electi sunt simul a domino post sermone ab eos factum in monte. sicut habetur in mattheo. et in marco. quod videlicet electi sunt duodecim. De quibusdam tamen facit ecclesia officium proprium. sicut de beato petro. propter priuilegium dignitatis. de beato paulo. quamuis non sit de duodecim. propter priuilegium predicationis. De beato iohanne propter priuilegium amoris sue virginitatis. et de beato andrea. propter priuilegium crucis quam ita ardentem predicauit. concupiuit. et habuit. Per horas capituli illud. Jam non estis episcopi. ij. capitulo. et illud. Non vos me elegistis. quod est ibidem et illud. Beatus vir qui suffer. ia. i. capitulo. et illud. Magnificauit eum in timore inimicorum ecclesiastici. xlv. capitulo et illud. Statuit illi dominus testamentum sempiternum ibidem et illud. In fide et lenitate ipsius sanctum fecit illum. ibidem. et illud. Habent apostoli gaudentes actuum. v. et illud. Nam quos presciuit et predestinauit conformes. ro. octauo capitulo. et illud. Corpora sanctorum in pace. ecclesiastici. xliij. capitulo. et illud. Non esuriunt neque sicient amplius. apocalypsi. viij. capitulo et illud. Mos insensati vitam illorum. sapientie. v. et illud. Ipso summo angulari lapide christo ihesu episcopi. ij. capitulo. Habent autem vigilias et octauas. quia si compatimur et conregnabimus. De hoc dictum est in quarta parte sub quarta feria tertiae ferie aduentus. Instancia tamen est de beato iohanne euangelista quod ad ieiunium quod oringit. Tum quia ut dicunt quidam non fuit martyr nisi animo. Tum propter festum beati stephani quod est in vigilia festi eius. In vigilijs apostolorum dicitur epistola. Benedictio domini super caput. prouerbiorum. xv. et ecclesiastici. xlv. capitulo. Item illa. Per manus autem. actuum. v. capitulo et euangelium. Ego sum vitis. iohannis quindecimo. In festis vero apostolorum dicitur epistola. Non estis hospites et adue. episcopi. v. capitulo. Item illa. Non sunt viri ecclesiastici. xliij. capitulo. Item illa. Scimus quoniam diligentibus deum. ro. octauo capitulo. Item illa. Benedictus deus. et pater domini nostri episcopi. primus. Item illa. Spectaculum facti sumus ad corin. iij.

capitulo. Item illa. **V**nicuique vestrum ab eptz se. quarto. Item alleluia. **E**go vos elegi iohannis. xv. Item illud. **V**enite ad me omnes qui laboratis. mathei. xj. capitulo. **Q**uangelium vero dicitur. **H**oc est preceptum. iohannis. xv. capitulo. **I**llud. **H**oc mando vobis quod est ibidem. Item illud. **E**cce ego mitto vos. mathei. decimo. c. Item illud. **F**acta est contetio. luce. xxij. capi. illud. **D**esignavit dominus. luce. xv. capitulo. et illud. **E**go sum vitis vera. iohannis. xv. capitulo. Item illud. **D**ixit simon petrus. mathei. xix. capitulo. **P**ost communio est. **A**men dico vobis. qd vos qui re. mathei. xj. capitulo. Item illa. **V**os qui secu. que est ibidem. **E**t nota qd tres apostoli leguntur tantum viui fuisse rome scilicet petrus paulus et iohannes et tres euangeliste. scilicet iohannes marcus et lucas. **M**otandum est etiam apostolos siue christi discipulos. non ideo tantum fuisse passos. quia predicabant de christo. sed quia ipsum dei ficatum aiebant sine romanorum auctoritate. quod ipsi prohibuerat. **E**cclēsia olim statuit fieri communiter festum de omnibus apostolis in calend. maij. vt dictum est. in. vj. parte sub festo apostolorum philippi et iacobi.

De euangelistarum. Rubricā.

Dost apostolos ecclēsia venerat etiam euangelistas qui non tantum predicauerunt. sed etiam euangelia scripserunt. **L**egitur enim gen. tercio capitulo qd fluuius egrediebatur de loco voluptatis. ad irrigandum paradysum. qui diuiditur in quatuor capita. scilicet phison. geontigrim et eufraten. **S**ane allegorice. fluuius ille euangelica predicatio est que a christo procedit. a quo generaliter omnis voluptas emanat. **V**enite inquit ad me omnes qui laboratis et onerati estis. et ego reficiam vos. et inuenietis requiem animabus vestris iugum enim meum suauē est et onus meum leue. gustate et videte. quoniam suauis est dominus beatus vir qui sperat in eo. **R**ecte autem hec predicatio fluuius comparatur. **T**um quia reficit abluat et fecundat. **T**um quia fluuius dicitur aqua fluens. et vt salomon ait. **A**qua profunda verba ex ore viri et torrens mundans est fons sapientie. qui tam longe lateq; diffluxit. vt mundum repleuerit vniuersum. **I**uxta illud. **E**untes in vniuersum mundum et cetera. **Q**ua propter in omnem terram exiuit sonus eorum et in fi. or. ter. verba eorum. **H**oc irrigat paradysum id est fecundat ecclēsiā iuxta quod dicit apostolus. **E**go plantavi appollo rigauit deus autez incrementum dedit. **H**ic est enim fons ortorum puteus aquarum viuencium. que fluunt impetu de libano. **F**luuius autem iste in quatuor capita diuiditur. quia predicatio ihesu christi. in quatuor euangelia teruiatur. **N**az licet scripserint

multi euangelia. quia luca testante multi conuati sunt ordinare narrationem rerum. que in nobis completa sunt. tamen non nisi quatuor recepte sunt ab ecclēsia videlicet **M**athei. marci. luce. et iohannis. quod vtiq; factum est quadruplici ratione. **P**rimo ad ostentendum duorum testorum concordiam. **S**icut enim in veteri testamento vnus fuit legislator. scilicet moyses et quatuor maiores prophete scilicet ysaias izere mias. ezechias. et daniel. et duodecim minores prophete. et multi sapientes. vt iob. dauid salomon. et ihesus sirach. **I**ta et in nouo testamento vnus fuit legislator. scilicet christus et quatuor euangeliste et duodecim apostoli et alij multi doctores vt izero. augustinus. ambrosius. et gregorius. vt per hoc ostendatur quia rota continetur in medio rote. et duo cherubim sese respiciunt versus vultibus in propiciatorium. **S**ecundo pro ministerio quadrigae animabab. de qua sponsa dicit in canticis. **A**nima mea turbata est propter quadrigas animabab. **A**nimabab enim interpretatur spontaneus domini. **H**ic est christus qui factus homo oblatu est. quia ipse voluit. **Q**uius quadriga est euangelica doctrina per quam eius fama per mundum rebitur vniuersum. cuius quatuor rote sunt dicti quatuor euangeliste. propter hanc quadrigam. sponsa id est ecclēsia. salubri dolore turbatur ad penitentiā. **T**ercio ad designandum liberationem generis humani. a morte quadruplici id est a transgressione quadruplici. **P**rima transgressio fuit mandati in paradiso. **S**ecunda legis naturalis. **T**ercia legis scripte. **Q**uarta euangelij. **V**el potius peccatum fragilitatis per impotentiam simplicitatis per ignorantiam. securitatis per negligentiam. et malignitatis per inuidiam. **H**is enim quatuor modis peccandi anima moritur et separatur a deo. **Q**uarto pro ministerio forme quadrigae. **S**icut enim inter ceteras formas quadratum. sic inter ceteras doctrinas euangelij solidius et stabilius pseuerat. **N**az illud vndiq; stat. et ideo legitur apoc. xxi. capitulo qd ciuitas in quadro posita est. et illud propter stabilitatem appellatur eternum. per cuius gratiam homo quadratur in moribus. et in virtutibus solidatur. **C**eterum istorum potius quam aliorum euangelia recepta sunt. **T**um quia ipsi diligentius et apercius historiam euangelicam descripserunt. **T**um quia licet aliquando varia seu diuersa. nunquam tamen contraria seu aduersa scripserunt. **T**um quia isti quatuor animalium figuras in visione iohannis et ezechielis prefigurati fuerunt. ezechielis. j. capitulo. **M**atheus per hominem. eo qd eius intentio precipue circa scribendam christi humanitatem versatur. **M**arcus per leonem. quia eius liber ab humana christi natiuitate sumit exordium. **L**ucas per ouem. quia eius intentio precipue circa describendam eius resurrectionem consistit.